

ਜੇਵੀ ਗੁਪਤਾ ਜੇ.

ਕਲੈਕਟਰ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ,
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1975 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1463 .

ਅਕਤੂਬਰ 5, 1983

ਘਰੇਲੂ ਜਾਂਚ-ਕਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ-ਬੱਸ ਕੰਡਕਟਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜਾਂਚ-ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਜਾਰੀ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗਬਨ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼-ਇਨਕਆਰੀ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਯਾਤਰੀ ਦੀ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ-ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਜਾਂਚ-ਕੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਗਲਤ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ-ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਰ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿਰੂ-ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ-ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ-ਕੀ ਕਿਸੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦਾ ਹੈ।

ਜਿੱਥੇ ਬੱਸ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਕਈ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਵਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕੰਡਕਟਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਚੈਕਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਾਵੇਂ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਣਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਚੈਕਿੰਗ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਟਿਕਟ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦੇ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਚੈਕਿੰਗ ਸਮੇਂ ਯਾਤਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚੈਕਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਸੀ।

(ਪਰਾ 4)

ਮੰਨਿਆ, ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਯਮ - ਘਰੇਲੂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੇ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਹਰੇਕ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 6 ਅਤੇ 7)।

1975, ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸਬ ਜੱਜ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 30 ਨਵੰਬਰ, 1974 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੀ ਹੋਈ, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡਣਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ ਪੀ ਭਾਟੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਏ.ਜੀ. (ਪੀ.ਬੀ.) ਲਈ

ਨਿਮੋ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਜੇ.ਵੀ.ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2. ਸਾਢੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਕੰਡਕਟਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। 23 ਫਰਵਰੀ, 1972 ਨੂੰ, ਉਸ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਨਕਦੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ। 14.80 3 ਅਕਤੂਬਰ, 1972 ਨੂੰ, ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚਲੀ ਨਕਦੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ 2000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਮੀ ਪਾਈ ਗਈ। 29.16 22 ਸਤੰਬਰ, 1972 ਨੂੰ, ਨੌਂ ਯਾਤਰੀ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਟਿਕਟ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦੇ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ, ਉਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗਬਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। 2.2 ਏ. 24 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1972 ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਯਾਤਰੀ ਬਿਨਾਂ ਟਿਕਟ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦੇ ਪਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 2000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਨੂੰ 2.25. 12 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1972 ਨੂੰ, ਤਿੰਨ ਯਾਤਰੀ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਟਿਕਟ ਦੇ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦੇ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਰਕਮ ਨੂੰ ਗਬਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ, ਉਸ ਨੂੰ 6 ਮਈ, 1972 ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼-ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐੱਸ. ਸੇਵੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ, ਤਤਕਾਲੀ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਮੁਦਈ ਨੇ 10 ਨਵੰਬਰ 1972 ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਤਤਕਾਲੀ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ਪੂਰਨ ਆਰਡਰ, ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਡੀ. 2 ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਟੇਟ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ, ਪੰਜਾਬ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ 23 ਨਵੰਬਰ, 1972 ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਬੇਕਾਰ, ਮਨਮਾਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕੰਡਕਟਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਆਰਡਰ, ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਡੀ. 2, ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਅਵੈਧ, ਰੱਦ ਜਾਂ ਮਨਮਾਨੀ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਸਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੁਆਰਾ 23 ਨਵੰਬਰ, 1972, ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਡੀ. 2 ਦਾ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਕੁਲੈਕਟਰ ਰਾਹੀਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਨਾਮ ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
(ਜੇ.ਵੀ. ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.)

ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਦੋ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹਟਾਉਣ ਦੇ ਹੁਕਮ, ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ ਡੀ. 2 ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ, ਅਰਥਾਤ, (i) ਕਿ ਬੱਸ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ

ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕਿਸੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਪੱਖੋਂ *ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ* (1) ਅਤੇ (ii) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਹਰੇਕ ਗਵਾਹ ਦੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਾਂਚ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ *ਐਸ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨਾਇਰ* ਬਨਾਮ *ਫਿਵੀਜ਼ਨਲ ਸੁਪਰਡੈਂਟ (ਪੀਬੀ), ਦੱਖਣੀ ਰੇਲਵੇ*, (2) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹਿਲੇ ਆਧਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ *ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦਰ* (3) ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੂਜੇ ਆਧਾਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ, ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਨਿਯਮ ਘਰੇਲੂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਨਕਵਾਇਰਵ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, *ਐਸ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨਾਇਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)*, ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ।

4. ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖੋਜਾਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਨਿਰਪੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ।

5. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਜਿਸਦਾ ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ,

“ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹੀਏ (*ਜਗਦਿਥ ਵਿੱਚ*

- (1) 1975 ਮੌਜੂਦਾ ਲਾਅ ਜਰਨਲ। ~
- (2) 1973 (2) SLR 353.
- (3) ਏਆਈਆਰ 1976 ਪੀ.ਬੀ. ਅਤੇ ਹੈਰੀ. 381.

ਪ੍ਰਸਾਦ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ *ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ* (4) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਸੁਣਨ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਰੇਖਾਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਾਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਆਮ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਣਵਾਈ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਉੱਦਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ; ਜੇਕਰ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਵਿਅਕਤੀ ਹਰਿਆਣਾ ਰੇਡਵੇਜ਼ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਜਾ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਬੱਸ ਦੇ ਕੰਡਕਟਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿਰਾਇਆ ਤਾਂ ਵਸੂਲਿਆ ਪਰਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਿਰਫ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਣਨ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਖੋਜ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਬੱਸ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਕਈ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟਾਂ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਸਵਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕੰਡਕਟਰ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਰਾਇਆ ਅਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਚੈਕਰਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਭਾਵੇਂ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਤੋਂ ਖੁਦ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ

ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਖੋਜ ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਣਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ (1) ਚੈਕਰ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਪਾਇਆ ਟਿਕਟਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਯਾਤਰੀ: ਅਤੇ (2) ' ਚੈਕਿੰਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੈਕਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ। - ਦੂਜਾ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਆਈਟਮ * ਇਕੱਲੇ ਸੁਣਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਪਰ ਜੇਕਰ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੰਡਕਟਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਣਨ ਜਾਂ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੁਣਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ *ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੀ. ਡੀ. ਐਸ. ਈ.* (supra) reHect on by th<> ਸਿੱਖੀ ਲੋਅਰ ਐਨੀਪੋਟ-ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ- ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

6. ਹੁਣ ਤੱਕ - ਦੂਜੇ ਆਧਾਰ ਟੋਕਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦੇ ਠੋਸ ਨਿਯਮ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(4) ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਸਸੀ 1245।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਕੁਲੈਕਟਰ ਰਾਹੀਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਨਾਮ ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
(ਜੇ.ਵੀ. ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.)

ਘਰੇਲੂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

7. *ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਤਨ ਸਿੰਘ* (5) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, -

"ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਖਤ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਜੋ ਤਰਕਪੂਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲ ਮਨ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਹਨ, ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਸੁਣਨ ਦੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਕੋਈ ਐਲਰਜੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਸ ਕੋਲ ਹੋਵੇ। ਵਾਜਬ ਗਠਜੋੜ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੋ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਬੋਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਗਲਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ।"

ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਚ ਨੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। *ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦੀ ਸੌਖ* ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ- (ਸੁਪਰ), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

"ਵਿਧਾਨਿਕ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਘਰੇਲੂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ, ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ, ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਖਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਕਸਰ ਘਰੇਲੂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਘਰੇਲੂ ਟ੍ਰਾਈ ਬਿਊਨਲ ਜਿਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਇੱਕ * ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ- ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ - ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰੋਤ ਤੋਂ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਰਾਬਰ

ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਤਰਕਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਟਿਵ ਹੈ।

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨਾਇਰਸ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ), ਜਿਸ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 13 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

“ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ। ਬਿਆਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਬਿਆਨ ਹੈ

ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।”

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਢੇ ਝਗੜੇ ਨੇ ਗਵਾਹ-ਬਕਸੇ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਇਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ ਜੋ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਕੁਝ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨਾਲ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਪੱਖਪਾਤ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, -

“ਮੁਦਈ ਦਾ ਕੇਸ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਕੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਜਾਂ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨਾ ਬੋਲਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ. ਆਪਣੇ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨੇਸ਼ਨ-ਇਨ-ਚੀਫ ਵਿਚ, ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਉਸ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸੀ, ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ.ਐਸ.ਸੋਢੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਡੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕੋਈ ਉਦਾਹਰਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, "ਡਿਪਟੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਜੋ DW 1 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਮੁਦਈ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸੀ।”

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।

8. ਹੋਰ ਕੋਈ ਨੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਉਠਦਾ, ਨਾ ਹੀ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

9. ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਆਈਓਸੀ ਐਸ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼

ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ